

זמני השבת בפינסק:

הדלקת נרות: 20:53

שחרית: 9:30

סדר הלכה: 17:45

תהלים: 19:30

מנחה: 21:00

צאת השבת: 22:15

כס"ז, כ"ז תמוז תשע"א, ערש"ק מסעי, שבת חזק, מברכין חודש אב, גליון מס' 156

השבת בפינסק

יוצא לאור ע"י ישיבת "פאר ישראל" פינסק, בלווס, בראשות הרב רוזנפלד.

פניני הפרשה

ראש הישיבה, הרב אלחנן רוזנפלד

העלון השבוע מוקדש לרפואת דליה בת אסתר לרפואת הר"ר ירוחם דוד בן רות מרגרת' לאוי"ט

השבת אנחנו קוראים בתורה פרשת מסעי, זאת הפרשה האחרונה של חומש הרביעי במדבר.

בפרשתנו מסופר על הכיבוש של עם ישראל בארץ כנען ועל חלוקת הארץ. ובהמשך מסופר על שבט ראובן וגד שפנו למשה רבנו בבקשה מיוחדת יש לנו מקנה רב בבקשה המקום המתאים לזה הוא הארץ שממערב לירדן שם זה מקום טוב לחקלאות ולעשות הרבה כסף. במקום חלקת האדמה שלנו שמגיעה לנו בתוך הארץ. בפרשתנו מזכרת לשון הבקשה שלהם כך. וייגשו אליו ויאמרו גדרת צאן נבנה למקנינו פה וערים לטפינו. ענה להם משה רבנו: בנו לכם ערים לטפכם וגדרות לצאנכם. מסביר רש"י על המקום שמשה רבנו שם לב שאצל העם דבר ראשון חושבים על הכסף. ואח"כ. על הילדים. לכן אמר להם משה: ראשית תדאגו למשפחה לילדים ואח"כ למקנה, לכסף.

מזכיר לי סיפור שפעם מורה נכנס לכיתה ושאל את התלמידים ילדים יקרים מה יותר חשוב שכל או כסף?

ענה אחד התלמידים ברור שכסף. כשיש כסף יבוא גם השכל בעל המאה הוא בעל הדעה. אמר לו המורה אתה טועה. שכל יותר חשוב. אמר לו התלמיד כבוד המורה כל אחד מבקש על מה שחסר לו כנראה יש לך המורה מחסור בשכל לכן אתה מחפש את זה.

חזרה לעניינינו. הרב הולנדר ע"ה מגדולי הרבנים שהיו בארה"ב פעם, סיפר סיפור, פעם אחת היה בנ"א שבא לקנות כמה דברים בסופר גדול בארה"ב בטעות סגרו עליו את החנות והוא נשאר מסוגר במקום לכל הלילה. הוא היה כל כך מרוגז הוא החליט שהוא חייב ללמד את הבעלים לקח והוא לקח והחליף את התגים של המחירים בין המוצרים לדוגמה. הוא לקח תג מחליפה ששווה \$500 ותלה את זה על שקית קמח. וכן את המחיר שהיה על השקית של המסטיקים העביר את זה ותלה את זה על מעיל. אתם כבר מבינים למחרת בבוקר איזה שישו ושמחו היה בחנות, הקליינטים התחילו לרוקן את כל החנות חשבו שזה פשיטת רגל של הבעלים.?

זה הדבר שכל אחד מאיתנו צריך לשאול האם אנחנו מתייגים את הצרכים שלנו כראוי?

האם אנחנו מסדרים את סדרי העדיפויות שלנו כראוי?

האם אנחנו דואגים קודם לילדים ולמשפחה או קודם לעסקים ולחברים? מקנה או טפכם? הרבה השישי של חב"ד האדמו"ר הקודם רבי יוסף יצחק אמר עושר יהודי אינו נמדד בכמה השקעות אתה עושה? כמה מניות אתה מחזיק? כמה אתה מוערך בכלכליסט? עושר אמיתי זה האם יש לך נחת מהילדים? האם הם הולכים בדרך הטובה?

אני רוצה לסיים ולאחל לכולם שתהיו עשירים עשיר זה עיניים שיניים ידיים ורגליים. שיהיה לכולם נחת בגשמיות וברוחניות ושתמיד נדע להבחין מה הטפל ומה החשוב?

חדש בפיונסקה

מגישים: איטשע סולובייציק, זאבי שינפלד, אליהו ראקוב.

הגייגים מפרשת השבוע

השני בין מוצאיהם למסעיהם לבין מסעיהם למוצאיהם.

יכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם ואלה מסעיהם למוצאיהם - ויש להבין את השינוי כדי שלא נטעה לומר "משחק מילים יש כאן" חלילה.

במסעי עם ישראל היו במדבר, היו שתי מטרות. (א) המטרה האלוקית (ב) מטרותם של עם ישראל.

וזה ביאורם. מטרת הקב"ה בכל מסעי עם ישראל במדבר הייתה לחנכם ולהכשירם להיות עם ה' אשר אפילו בחיי היום יום תכנס לתודעתם "על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו, לכן הקב"ה הוציאם ממקום חנותם כדי שידע עם ישראל לדורותיו כי כל חייהם מותווים על פי התורה, לכן הכוונה הייתה מוצאיהם דהיינו "עליכם לצאת ממקום זה" ואן זה כל כך משנה לאן ילכו.

לעומת זאת מטרת עם ישראל הייתה להגיע למקום אחר בו התנאים הפיזיקליים יהיו טובים יותר. לפיכך עיקר מטרת הנסיעה הייתה "מסעיהם" כלומר להגיע למקום אחר, לכן משה רבנו כתב ואלה מסעיהם למוצאיהם.

(ע"פ ר' שמשון רפאל הירש)

בברכת שבת שלום

הרב גרשון רוזנפלד

לבחורי ישיבת פאר ישראל פינסק המלגות שנתקבלו מארגון דרשו העולמי במסגרת לימוד הלכות שבת ומבחנים על הנלמד – המלגות שחולקו הינם על מבחנים מס' 56 ו-36, עדיין ממתנינים לתוצאות מבחנים 37 ו-38.

אורחים רבים הגיעו בשבוע האחרון לעיר פינסק, בוגרים של בית הספר בית אהרון בניינים שלומדים בשנה/ים האחרונות בישיבות הקדושות בארה"ב וחוזרים הביתה לחופשת בין הזמנים מגיעים לשבות את שבתותיהם עם בני ישיבת פאר ישראל משום שידוע בביתם קשה להם לשמור על כשרות ושבת. עלו והצליחו.

ברכת הצלחה וצאתכם לשלום לבה"ח יעקב שינדלר ה"ו שיצא להדריך במחנה קייב.

לקראת הקיץ הגיעו הזמנות למאות פינות של מאפיית "פיצה - פינסק" מכל הקהילות בסביבה החל בבריסק וכלה בברדיצוב ומוסקבה ועוד.

ביום חמישי התקיים השיעור הקבוע של מורינו ראש הישיבה הרב אלחנן רוזנפלד שליט"א ביישוב מבוא חורון בביתו של ר' מתי גולדשטיין ה"ץ המרצה שהעביר לנו את ההדרכה של ארגון זק"א בלארוס ומאז ביקורו בישיבה נקשרה נפשו בנפש הבחורים והינו שומר עמם על קשר רצוף. כה לחי.

ברכת ה' תלווה את בחורי הישיבה – ה"ה יצחק מאיר סולובייציק, אלי שרייער, ישראל ויס, ישראל מילגרום - שיצאו לסבב בעיירות וכפרים ברחבי בלארוס ע"מ להשלים את רישום התלמידים לבית הספר בית אהרון.

יחד עם כל בית ישראל אנו מביעים את ההלם והזעזוע העמוק מהרצח הנתעב של רבי אלעזר אבוחצירה זצלה"ה מהעיר באר שבע, רצח בלתי נתפס לחלוטין אשר רק בימי הרעה בשנות השואה האינקוויזיציה מסעות הצלב וכדו' לא עלינו שמענו על רבנים שנרצחו ועלו על המוקד. אך בארץ הקודש? בידי יהודי? לא שמעה אוזן! ייתן ה' ומשיח צדקנו יגיע במהרה ויושיענו מגלותנו הארוכה והקשה.

לטובת אלו השוהים במחנה ה"לאגער" – שע"י מוסדות "יד – ישראל" - בבריסק זמן הדלקת נרות 9:16 שקיעה 9:34 צאת השבת 10:54. בברכת המשך הצלחה וקידוש ה' בעבודת הקודש.

ברכת צאתכם לשלום לכל תלמידי בית הספר "בית – אהרון" בניינים אשר נשאו לשבוע נוסף בעיר לאחר סיום המחנה ורק במהלך שבוע זה חזרו לבתיהם.

ברכת צאתכם לשלום לבה"ח ה"ה יהושע זיידל אליהו בנימין ראקוב נ"י ששב השבוע לארץ לימי בין הזמנים.

ברכת צאתכם לשלום למורנו המשיח נשיא המוסדות הרב משה פימה שליט"א ורעייתו הרבנית ריקי פימה תחי' לרגל יציאתם לחופשה בארץ.

בשדה התעופה נערכה קבלת פנים חגיגית למשפחת פימה ע"י ראש הישיבה הרב אלחנן רוזנפלד ומש' וכל תלמידי הישיבה שהגיעו מצוידים במיני תרגימא ומשקה. לאחר קבלת הפנים יצאה משפחת פימה לדרכה ירושלימה ואילו הבחורים המשיכו לקריית ספר לשמוע שיעור מהרב עקיבא ברגמן שליט"א מוותיקי השליחים של פינסק.

עם סיום עבודות השיפוץ והשחזור בבית המדרש המקורי של רבי אהרון הגדול מקארלין מחבר הניגון השמימי "קה אכסוף נועם שבת" החלו השבוע בהתקנת הבימה וארון הקודש המפוארים והמשוחזרים לפאר ולרומם את בית ה', כאשר הרב משה פימה עומד עליהם ומפקח על העבודות באופן אישי על מנת שהדברים יהיו ברמה גבוהה ויהיו מוכנים עד לראש חודש אלול אז מתעדים לחנוך את בית המדרש החדש שישמש מעתה כהיכל ישיבת "פאר – ישראל" המפוארת.

כמו כן עם צאת כל התלמידים לחופשה החלו שיפוצים נרחבים בבניין הפנימייה של בית הספר "בית – אהרון בניינים". להכינו לקראת שנת הלימודים הבאה עלינו לטובה שתפתח בעזרת ה' בערב ראש חודש אלול.

השבוע במהלך השיעור הקבוע בבית ראש הישיבה הרב אלחנן רוזנפלד שליט"א בביתו ברח' נחל דולב 13 בבית שמש חולקו

בעניין כיבוד אב ואם

יוני רוזנפלד

קידושין (לא).

שאל בן אלמנה אחת את ר' אליעזר: אבא אומר השקיני מים ואמא אומרת השקיני מים. איזה מהם קודם? אמר ליה: הגח כבוד אמך ועשה כבוד אביך, שאתה ואמך חייבים בכבוד אביך. בא לפני רבי יהושע. אמר לו (רבי יהושע) כך (כדרך שהשיב לו ר"א. ר"י). אמר לו, רבי: נתגרשה מהו? (שאלו אמי חייבת בכבוד אבי. ר"י). אמר ליה: מבין ריסי עיניך ניכר שכן אלמנה אחת, הטל להן מים בספל וקעקע להן כתרנגולין. ופירש"י: שהרי בו ר' יהושע שהוא יתום, כיון שנשדו ריסי עיניו, מתוך כפי מרובה. – וענה לו שנתגרשו האורים, כבוד שניהם שווה. אך מפני שאותו יתום שאל את השאלה כאילו יש לו אבא ואמא, ח"ע פ' שהוא יתום (שאמר לו 'אבא אומר... ואמא אומרת'. שמשמע, אבא ואמא שלו) גם ר"י ענה לו בדרך שחוק.

והנה בגמרא זו ישנם כמה וכמה קושיות:

א. מדוע לאחר ששאל בן האלמנה את שאלתו לר"א, חזר ושאל שנית את ר"י?

ב. מדוע שאל רק את ר"י 'נתגרשה מהו'. ולא שאל זאת גם את ר"א.

ג. מדוע רק לאחר ששאל את ר"י 'נתגרשה מהו'. אמר לו ר"י 'מבין ריסי עיניך וכו'". ולמה לא אמר לו זאת כבר בשאלה הראשונה.

ד. אחרי שענו לו ר"א ור"י 'הגח כבוד אמך... שאתה ואמך חייבים בכבוד אביך'. אם כן ממילא צריך היה היתום להבין, כי כאשר אמו אינה חייבת בכבוד אביו, אז אינו מחויב בכבוד אביו יותר ממנה. ומדוע היה צריך לשאול בכלל 'נתגרשה מהו'.

ה. מדוע לא ענה לו ר"י מפורשות, שכשנתגרשו, כבוד שניהם שווה, ורק לאחר מכן, יוסיף לו בדרך שחוק 'הטל להם ספל וכו'.

ו. צריך להבין מה נתכוון ר"י בדבריו 'קעקע להם כתרנגולים'.

ונראה לבאר בכל זה כך:

הגמ' לעיל (ל: לא). מביאה את דברי רבי. 'גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם, שכן מכבד את אמו יותר מאביו, מפני שמשלחו דברים. לפיכך, הקדים הקב"ה כיבוד אב לכיבוד אם וכו'". ויש להסתפק. האם הקדימה התורה כיבוד אב לכיבוד אם, רק להשוות את כבוד שניהם. או שאחר שהקדימה התורה בפסוק את האב לאם, מהטעם שכתבה הגמ', התכוונה התורה שצריך לכבד את האב יותר מהאם. (ונחלקו בכך במפרשים).

ואולי אפשר לומר. שצדקה הזו בעצמו הסתפק אותו יתום. ולכן שאל את ר"א מה הדין במקרה שאבא ואמא אומרים לו להשקותם במים. האם כבוד האב עדיף (מהתורה). או שכבוד שניהם שווה. ענה לו ר"א, 'הגח כבוד אמך וכו' שאתה ואמך חייבים בכבוד אביך'. ומתשובתו של ר"א מוכח, כי הפסוק שהקדים אב לאם, הוא רק כדי להשוות את כבודם. ובעיקרון כבוד שניהם שווה. אלא שכשהאם מחויבת גם כן בכבוד האב, רק אז, יכבד את אביו תחילה. (שהרי אם

התורה הקדימה את האב כדי לומר שצריך לכבדו יותר. לא היה צריך ר"א לענות לו באופן שענה. אלא לומר לו שיכבד את אביו תחילה, מפני שכן מוכח מן הפסוק. ועיי' מהרש"א).

לאחר שענה לו ר"א לשאלתו, בולחי הבין היתום ממילא, שכאשר אין אמו חייבת בכבוד אביו (כשנתגרשה) אין עדיפות לאביו וכבוד שניהם שווה. אלא שאת ההלכה הוא ידע, אך הוא היה חפץ גם בעינה טובה. כלומר, שאמנם כשנתגרשה כבוד שניהם שווה, אך מה יעשה בכל זאת כשאביו ואמו שנתגרשו יבקשו ממנו יחדיו להשקותם מים. שהרי לא להביא לאף אחד מהם, בודאי אינו יכול. ולהביא לאחד מהם, הלא השני יפגע ויטעור. ואפי' שמעיקר הדין אינו חייב להקדים אף אחד, אך בודאי שאסור לנערס.

הגמ' במסכת סוטה (מטו): מביאה ברייתא: ת"ר, משמת ר' אליעזר, נגזו ס"ת. משמת ר' יהושע, בעלה עלה ומחשבה. ופירש"י: נגזו ס"ת – שהיה בעל הלכות מפי שמועה הרבה, וסודרות בפיו כאילו כתוב בספר. ואילו ר' יהושע היה מיוחד בעלנה ומחשבה טובה, ומבין דברים ברזו (עפ"י רש"י שם).

ועל פי דברי גמ' זו אפשר לומר, כי בתחילה שאל את ר' אליעזר את שאלתו ההלכתית (האם כבוד אביו עדיף, או כבוד שניהם שווה). ולאחר שהבין מתשובתו כי מן הדין כבודם שווה ורק מתי שאמו גם כן חייבת בכבוד אביו, יקדים לכבד את אביו, אך כשנתגרשה שניהם שווים. הלך לו לר' יהושע לשאול ענה כיצד ינהג כשכבוד שניהם שווה. ולכן אחרי ששאל את ר"א, הלך לר"י. ותחילה שאלו את שאלתו ההלכתית, לשמוע אם גם הוא סובר כך, וכשענה לו ר"י כתשובתו של ר"א. המשיך ושאלו 'נתגרשה מהו' – כלומר, ביקש את עלתו מה צריך לעשות במצב שכזה.

כששאל היתום את שאלתו הראשונה – בולחי הבחין ר' יהושע, כי ריסי עיניו נשדו מן הבכי, אך מניין לו לדעת, כי הבכי הוא מלעז יתמותו. רק לאחר שהשיב לו על שאלתו הראשונה, והמשיך לשאולו 'נתגרשה מהו'. הבין ר"י כי הוא יתום מאמו. שהרי לא שאל היתום 'נתגרשו מהו' אלא שאל 'נתגרשה מהו' ואם כן לא מתסבר שהריו נתגרשו. ומזה ששאל בכל אופן כך, משמע שהוא חי עם אמו בלבד, ומוכרח שהוא יתום. ורק אז הבין ר' יהושע, שככל הגרלה סיבת הבכי שהובילה לנשירת ריסיו הינה מות אביו, ואמר לו 'מבין ריסי עיניך וכו'". ומפני ששאלו בתחילה 'אבא אומר לי וכו' (ולא 'אביו ואמא') נוסח שמשמע ממנו שיש לו אב ואם. גם ר' יהושע ענה לו בדרך שחוק (וכפירוש רש"י בזה).

ונותר לבאר רק את לשונו של ר' יהושע 'הטל להם מים בספל וקעקע להם כתרנגולים'. (ולפי דבריו, מה העינה שבתשובה זו). ומובא במפרשים. שהתכוון ר"י לומר לו שניח את ספל המים לפניכם, ויקרא לאביו ולאמו גם יחד, ויאמר להם, הנה ספל המים עבורכם, אך לא ייתן לאחד מהם, ויחזור ויביא ספל נוסף. ובכך, גם קיים את בקשת הריו, וגם לא העדיף אחד מהם וליער את השני. ומובן גם לפי הג"ל מדוע לא ענה לו ר"י מפורשות 'נתגרשו שניהם שווים'. כי כמו שכתבנו, הבין זאת היתום לבד מהתשובה לשאלה הראשונה, ורק ביקש עינה, כיצד לנהוג בכל זאת במצב שכבוד שניהם שווה.